

Emlékezzünk!

”Múlt nélkül nincs jövő, s mennél gazdagabb a múltad, annál több fonálon kapaszkodhatsz a jövőbe.”

(Babits Mihály)

A Pécsi Tudományegyetem Gyógyszertára és Gyógyszerészeti Intézete képviselőjében november 5-én rövid temetőlátogatással emlékeztünk neves pécsi gyógyszerészkollégákra.

Felkerestük dr. Lárencz László gyógyszerész alezredes sírját. Felidéztek gyógyszerésztörténeti kutatásait, a pécsi laktanyába besorozott gyógyszerész-honvédek iránt tanúsított emberségét, segítőkészségét, azt, hogy súlyos balesetei, és egyre romló egészségi állapota ellenére megőrizte érdeklődését a világ, a történelem, a helytörténet és a gyógyszerészet iránt.

Lárencz László többgenerációs gyógyszerész család tagja: dédapja, nagyapja, és az apja is gyógyszerész volt. Az érettségi után a budapesti Kőbányai Gyógyszerárugyár Növényüzemében dolgozott, gyógyszergyártó szakmunkásként több újítást nyújtott be. A Budapesti Orvostudományi Egyetemen 1967-ben szerzett gyógyszerészi oklevelet, majd Nagykanizsán kezdte a pályáját. Dr. Kerbolt Kornél hívta meg a pécsi Galenusi laboratóriumba, ahol elsajátította a középüzemi gyógyszergyártás alapjait. 1973-tól hivatásos katonaként vett részt a Honvéd Kórház Gyógyszertárának munkájában. Számos katonai kitüntetésben részesült, alezredesi rangban vonult nyugdíjba.

A katonai gyógyszerészet mindvégig kutatási témája volt. Bekapcsolódott Pécs város és Baranya megye helytörténeti kutatásaiba, így terelődött a figyelme a gyógyszerésztörténet felé.

Példás értékmentő volt: többek között részletesen feldolgozta Kazay Endre életútját és munkásságát. 1986-ban ezzel a munkájával nyerte el az egyetemi gyógyszerészdoktori oklevelet.

Felkutatta a pécsváradi bencés kolostor ispotálya és az első magyarországi gyógyszertár (1015) emlékeit.

A Galenus Gyár (ma Reanal Finomvegyszergyár) és a Drogista Szakiskola történetével is foglalkozott. Nevéhez fűződik annak ismertetése, hogy dr. Than Károly fedezte fel a harkányi gyógyvíz szén-dioxid tartalmát.

Neves gyógyszerészek, természettudósok, történészek visszaemlékezéseit hangszalagon örökítette meg.

1998-ban az MGYT Gyógyszerésztörténeti Szakosztálya Ernyei József emlékéremmel ismerte el munkásságát. 2000-ben a Tantus Amor Operis Pharmaciae Emlékérmét kapott.

Kíváló előadó volt, kötelességének érezte a fiatalok bekapcsolását a gyógyszerésztörténeti kutatásokba. Valamennyi közleménye forrás értékű. Még életében, 2014-ben jelent meg az ő és dr. Szabó László Gyula egyetemi tanár szerkesztésében a Dél-Dunántúl neves gyógyszerészei című könyv.

(Szmodits László: Dr.Lárencz László rövid életútja a PÉCS GYÓGYSZERÉSZTÖRTÉNETE című könyvből)

Látogatásunk következő állomásaként dr. Hartai István nyughelyét látogattuk meg. Hosszú éveket töltött vezetőhelyettesként, majd nyugdíjba vonulása előtt vezetőként az Egyetemi Gyógyszertár élén. Megemlékeztünk arról a segítőkészségről, szerénységről, ahogy a kezdő, tapasztalatlan munkatársakat tudta segíteni, oktatni.

Gyógyszerési pályáját a Békés megyei Gyógyszertári Központnál kezdte, ahol rövid gyógyszerertári gyakorlatot követően gyógyszergazdálkodási szakelőadóként, majd szakfelügyelő gyógyszerészként dolgozott. 1974-től a POTE Egyetemi Gyógyszertárában helyettes főgyógyszerész, majd rövid ideig megbízott főgyógyszerészként tevékenykedett. Innen vonult nyugállományba 1993-ban. Ezt követően 1994-től a Pannonmedicina Rt-nél dolgozott, először laboratóriumi gyógyszerészként, majd 2000-től minőségbiztosító gyógyszerészként.

1977-ben védte meg doktori értekezését, majd ezt követően két szakvizsgát szerzett.

Az egyetemi gyógyszerertári évek alatt sok egyéb mellett megvalósította a rendszeres gyógyszerismertetést, éveken keresztül tanította a gyógyszerertári asszisztenseket. Szaklapokban publikált, előadást tartott.

A szakmatörténeti témák iránti érdeklődése nyugdíjba vonulását követően is fennmaradt.

A Gyógyszerészet című folyóirat megyei levelezőjeként tudósított a helyi szakmai eseményekről. Évekig a Magyar Gyógyszerésztudományi Társaság megyei vezetőségének tagja volt.

Szakmai tevékenységét 70. születésnapja alkalmából miniszteri dicsérő oklevéllel ismerték el. Munkatársai az évek során megtapasztalhatták, hogy szakmai tudását szívesen osztotta meg másokkal, lelkesen okította az újonnan belépő gyógyszerészkollégáit.

Segítőkészségét, szerénységét, jóindulatát mindannyian értékelték.

Külön kiemelés érdemel alkalmazkodó képessége, melynek köszönhetően nagyon jól beilleszkedett a szűkebb és tágabb közösségbe egyaránt. Magatartásával tiszteletet és megbecsülést vívott ki munkatársai körében.

Egykori kollégája és közvetlen főnöke, dr. Dávid M. Ferenc a gyógyszerertartáson a következő szavakkal búcsúzott Tőle: „Kollégáival, munkatársaival, a klinikák orvosaival és az intézetek munkatársaival is jó viszonyban volt, tisztelték és becsülték felkészültsége, közvetlensége, nyugodt jó modora, segítőkészsége és humora folytán is. Korunk szakmai történelmével foglalkozott. Szakmájának kiváló művelője volt. Szerény volt, bár ezt sokan félreértették és visszaéltek ezzel. Szent Pál szavai rá is illenek a Timoteushoz írt leveléből: „A jó harcot megharcoltam, a pályát végigfutottam, hitemet megtartottam.”

(Dr. Molnár Béla: In memoriam, Gyógyszerészet. 697. 2008. November)

Utolsó megállóhelyünket, dr. Bari Zsigmond sírját némi sötétben történő botorkálást követően találtuk meg, ugyanis a pécsi temetőben nincs közvilágítás.

Botz professzor elmesélte, hogy kopogott be Bari Zsigmond egyszer csak váratlanul az Intézeti gyógyszerertárba megismerkedni a késői utóddal. Ettől kezdve rendszeresen látogatta beszámolva erdélyi, marosvásárhelyi útjairól – élete végéig megtartotta kötődését szülőhelyéhez, Marosvásárhelyhez.

Elgondolkodtatóak az egyetemi tanulmányai is: beiratkozott a lakóhelyéhez legközelebbi egyetemre, majd a történelem játéka folytán ugyanabban az intézményben, de a harmadik városban, másik államban vehette át a gyógyszerészi oklevelet...

1900. január 31-én Erdélyben, Marosvásárhelyen született kilenc gyermekes baczkamadarasi nemesi családban, hetedik gyermekként. Édesapja a XIX. század végén református lelkész volt Körösfőn, a századfordulón pedig a marosvásárhelyi Református Kollégium és Főgimnázium gazdasági igazgatója lett.

Iskoláit szülővárosában végezte, ugyanott tett hadiértségit.

Ezt követően helyben, dr. Hints Zoltán Arany Szarvas gyógyszerertárában volt gyakornok. Mivel a trianoni békekötést követően a kolozsvári Ferenc József Tudományegyetem Budapestre települt át, Bari Zsigmond 1920-ban Budapesten tett gyógyszerészgyakornoki vizsgát és nyert felvételt az Egyetemre. 1921-ben a kolozsvári Egyetem Szegeden nyert elhelyezést, így 1923-ban Szegeden szerzett gyógyszerészi oklevelet.

Tanulmányait befejezve az egyetem gyógyszerertárában előbb egyetemi gyakornok, majd tanársegéd lett.

1925-ben „summa cum laude” minősítéssel megszerezte a gyógyszerészdoktor címet.

Rövidesen az intézetvezető dr. Dávid Lajos első embereként „gyógyszerertári vegyész” beosztásba került.

Az I. világháborút követően Pécsre áttelepedett pozsonyi Egyetemen 1923-ban felállították az Egyetemi gyógyszerertárat, melynek megszervezésével a Belügyminisztérium állományában levő dr. Siegler János gyógyszerész, egyetemi magántanárt és a Szegeden levő dr. Bari Zsigmondot kérték fel.

A gyógyszerertár 1930. áprilisában a Pécs, Vitéz u. 7. szám alatt levő állami tulajdont képező ingatlanban nyílt meg. A megnyitást követő pár hónap elteltével a gyógyszerertár vezetője dr. Siegler visszament Budapestre, ekkor dr. Bari Zsigmond adjunktusi státusszal átvette a gyógyszerertár irányítását.

A gyógyszerertár vezetésével járó elfoglaltsága mellett tudományos munkát is végzett, 1940-ben Pécsen magántanárrá habilitálták. Kutatási eredményeit szaklapokban tette közzé; a több mint 20 közleményéből a fele német és osztrák szaklapokban látott napvilágot.

Több tudományos szervezetnek volt tagja, 1948-ban az V. Magyar Gyógyszerkönyv Szerkesztőbizottságában-szakbizottsági tag volt.

1962-ben vonult nyugállományba. Nyugdíjasként 1993-ig a POTE gyógyszerertárában és a pécsi Arany Sas gyógyszerertárban dolgozott.

1980-ban „Gyógyszerellátási és gyógyszerügyi szervezés” területén szakgyógyszerészi képesítést szerzett.

Élete során több magasabb szintű elismerésben volt része. Legutoljára, 1992-ben a pécsi Egyetem fennállásának 625. évfordulója alkalmából emléklapok, 1993-ban a szegedi Egyetemen rubin diplomát kapott.

Idős kora ellenére dr. Bari állandóan tevékenykedett, a korát meghazudtoló szellemi és fizikai frissességgel nyüzsgött a városban.

A halál váratlanul, 1994. december 24-én érte utol.

Élete során mindig az élni akarás vezérelte. Több alkalommal hangsúlyozta: „ az életet mindig optimizmussal kell kezelni, elfogadni úgy, ahogy van, bele kell nyugodni, nem szabad a dolgokon rágódni”. Ez az életfilozófia segítette ahhoz, hogy közel egy évszázad zavaros „történetét” túlélje .

(Dr. László László: Emlékezés dr. Kenderes János és dr. Bari Zsigmond gyógyszerészekre. Gyógyszerészet, 1996. április)

Kép: Gyógyszerészi Szemle, 218.1942.

Külön fogunk emlékezni Dávid M. Ferenc vezető főgyógyszerészre, akit a pécsi belvárosi templom katakombájában helyeztek örök nyugalomra.